

Arafat og Syndflod

Arafat optræder første gang på et enormt papirmaleri. Slaget om Beirut (3x11m) som blev vist i Clausens Kunsthandel i Haderslev i 1980 på en 'antikrigsudstilling' arrangeret af Arne og Ben, et broderskab af billedkunstnere som skabte ravage i det danske udstillingsliv i begyndelsen af firserne. Billedet blev senere klippet op og dekomponeret til en mindre version, som nu hænger på Horsens Handelsskole. Der står han sejrrig med hævet flammesværd i kamp med Begin som Sct. Georgs drage og det er nærliggende at tro, at Winther har malet sin helt. Men så simpel er ligningen ikke. Billedet er begyndelsen på en kompliceret sammenfletning af hans private historie, hans arbejde med at finde et nyt billedkunstnerisk sprog og udviklingen af en metode til uddannelse af billedkunstnere. Eller sagt på en anden måde, sammenhængen mellem serien ARAFAT og serien SYNDFLOD

(Fig 1.Slaget om Beirut 1982 -1986 295 x 495 cm Horsens Handelsskole)

Fortællingen er et slags essay om tidsrummet 1982-86 som var skrevet i et kollegiehæfte i hans arkiv. Den falder sammen med den periode, da han var professor på Kunstakademiet og gennemgik en lang og smertelig skilsmisse og mødte en ny kvinde i sit liv. Han oplever den som en syndflod, hvor vandet stiger og stiger omkring ham. Den er således i sin kerne en fortælling om en billedkunstner der oplever en voldsom midtlivskrise, som han bogstaveligt talt arbejder sig igennem, men også fører til en voldsom ændring af hans tilværelse. Han indleder sin alderdom, bliver eneboer først i en skov i nærheden af Slagelse og til sidst i RDO huset i Vindeby.

(Fig 2.Hieronimus 18-28 juli 1976 61 x 66 cm Privateje)

Hvis man skal forstå dette dramatiske skifte ligger en stor del af forklaringen gemt i *Den hellige Hieronymus' Damekreds*, et monster af en bog på 652 sider, som han udgiver i 1978. Meningen er at fortælle, hvordan en synskunstner arbejder og for at gøre opgaven lettere for læseren, pakker Winther historien ind en fiktiv form. Fortælleren, som hedder Jeronimus, låner træk både af Winther selv, men også af den hellige Hieronymus, kirkefaderen, som indførte askesen og stiftede de første nonneordner. Det lyder helt umuligt at forene to så forskellige personer, men det lykkes i en overraskende afslutning. Vejen dertil er en grotesk, satirisk, humoristisk, oplysende, praktisk/ teoretisk organiseret pædagogisk tekst illustreret med et overvældende antal fotografier af Jeronimus i erotiske, tætte og opfindsomme opstillinger med både muser, modeller og elskerinder, men alligevel er Richard Winther er ikke i tvivl. Hvis man har ambitioner om at nå det fuldkomne i kunsten må du vælge eremittens liv

Dette projekt har kædet på i seks år og falder sammen med min tid som professor. Tiden har ikke været så at mine elever var interesseret i det, de vil hellere male moderne subjektivt, men jeg selv har været og er stadig interesseret i at se hvordan man i dag vil se ud i dag, når jeg selv skal lave det.

I 1952 begyndte jeg at male kompositioner med menneskefigurer, og for at råde mere om den tekniske og meget model på gamle steder fra 1953-56. På den tid så jeg en bedestranthavn en komposition med mange menneskefigurer. Syndfloden er også en bedestrand, her ligger folk på bente ligesom i paradiset, men skyllen er kun lukkede vindende, dels alle det danske folk slægt med indeni dem selv, dels hvis der er ender, drukner (eller til slut går under) forårsaget situationen pludselig, ligesom da atomkraftværket i Tjernoebøl smeltede, indtil folk at det når ikke var så uskyldigt endnu. Industriforureningen der foregår til slut er ikke værre, og at den hed og ondt folk har til hinanden som slår ud i bryd, enten med skyldfølelse eller i mit tilfælde sagførelse. Man kan ikke frelse verden, jeg kan højst håbe på at få fred ved at blive glemt af verden. Men hvor kan man finde et paradys hvor omgivelserne ikke kan nå frem gennem postvæsenet.

Jeg konstaterer at tingenes forængelighed og at i alle skal dø, det tragiske er når det sker midt i et forløb, det er påvirket af det som man har livet for sig, end at de gamle når man har livet bag sig. Der er ikke tiden der er temmet for mig i syndfloden del er situationen at vandet bliver og stiger og man kan intet gøre. Halvdelen egentlig bedemændene, der er bundet til bundgarns pale, og drukner ved at tiderne det stiger. Eller pompes undergang (ved ild og aske). Det er ens magtesløshed overfor autoriteterne, Lovbestemmelserne ~~eller~~ skattevæsenet og militær og politis, all det folk har indrettet til deres beskyttelse og som samtidig viderbringer dem selv.

Underholdningsindustrien og Arbejde i TV er escapisme fra denne virkelighed. Al kunst er også fiction. Mange bruger musik til at slippe bort. Jeg fortrækker billedkunst. Drømmen om en bedre verden en ideel, hvor alt er muligt samtidig med at det er uskadeligt. Man dør ikke af at se på et maleri af et nyt slag, men ved at deltage i slaget.

Når en film er færdig, lever man sig sådan ind i den, at man bliver rødt i den og virkeligheden lidemod ophører at eksistere. Det er som i en drøm, det er en anden virkelighed.

Det er sværere at blive rødt i et maleri på denne måde, fordi det kom regel er mindre end omgivelserne. Cambrassos loftsmaleri i Genova er så stort at det fylder hele synsfeltet når man ser op i det, forstærket omgivelserne.

Nu har jeg målet syndflodens maleri i 4 år, og alle hånden lever jeg mig ind i figurene, og kan ideelt blive mig med dem (kender dem godt) og de begynder at stå blødt for mig (også som begreber) og blive selvstændige individer, ligesom de reagerer på det. Det er en anden måde at leve med maleri på, end hele tiden at skulle finde på noget nyt, og tiltræde at billedene bliver forskellige. I stedet stræber jeg efter at mine malerier møder sig til hinanden, og først til sidst når det hele tiden bliver det samme, er målet rødt og jeg kan ikke emne, så er det gennemskåret.

Denne malerier er der mange demmedagsbilleder men rydning for syndfloden, mest i manierismens tid

(Fig 3. Arafat Litografi 1989 100 x 70 cm Eks-skolens trykkeri)

Arafat, det litografi vi har foran os, afspejler således i et enkelt billede en seksårig udvikling i Richard Winthors billedkunst malet i det billedsprog med de elementer i, som han havde udviklet siden han forlod det konkrete udtryk og begyndte sin søgen efter et figurativt udtryk. Det er en af hans mest omfattende serier og indeholder hundredvis af værker. Det er tydeligvis et syndflodsbillede tegnet på to separate plader og falder også kompositorisk og indholdsmæssigt i to tydeligt adskilte dele. Den højre er behersket af krig og konflikt, voldtægt og korsridderkampe, den venstre af udtryk for empati og omsorg og vandets helende, kraft symboliseret ved nereiderne, havets gudinder. Litografiet er trykt i fire farver, gudinderne i hvidt, de krænkede, mishandlede kvinder i gult og brutale mænd i rødt. Midten af billedet er domineret af to hvide gudelignende kvinder og gruppe af kvinder, et barn og en redningsmand. Deres oprindelse er nøglen til et af Richard Winters grundbegreber: *At billedkunstnere stjæler fra hinanden med arme og ben*

En af de mest fascinerende afsnit i essayet er udredningen af, hvor forlægget til de enkelte figurer og figurgrupper er hentet. Størstedelen af dem kopieret fra Rafael Cornelis van Haarlem og manieristiske mestre som Pontormo og van Eyck, andre dukker op i modeltimerne i samarbejde med eleverne. Brugen af fotografier og samspil mellem opstilling med modeller og forlæg fra den europæiske tradition bliver mere og mere udtalt. Og det samme sker i udviklingen mod et standardiseret udvalg, som ender med at Syndflod ender med at opgå og forene sig med både klassicismen, romantikken og i en særlig ny udgave af den nordiske ekspressionisme. Men det er en helt anden historie.

